ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/24/378-843

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	23.04.2024, Tallinn
Vaide esitamise aeg	19.02.2024
Teabevaldaja	Spordiklubi Le Glaive e-posti aadress nikolai.novosjolov@gmail.com
Teabevaldaja vastutav isik	juhatuse liige
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eesti Vehklemisliit e-posti aadress: evl@vehklemisliit.ee

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lg 1 punkti 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 4 alusel

1) rahuldan vaide täielikult;

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

> **Vaadata Eesti Vehklemisliidu 08.11.2023 teabenõue veel kord läbi ning teabenõue kas täita või keelduda selle täitmisest seaduslikul alusel ja keeldumist põhjendada.**

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 10.05.2024.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd vaie rahuldati täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Eesti Vehklemisliit esitas 19.02.2024 seisukoha Andmekaitse Inspektsiooni 19.01.2024 vaidemenetluses nr 2.1.-3/23/1303-3250 tehtud ettekirjutuse kohta. Eesti Vehklemisliit oli seisukohal, et spordiklubi Le Glaive ei ole ettekirjutust täitnud, on küll esitanud mõned arved, kuid need ei ole kuluaruanded ja raamatupidamisdokumendid, mida teabenõudes sooviti.
2. Kuna esitatust ei olnud üheselt aru saada, kas Eesti Vehklemisliit soovib esitada vaiet ettekirjutuse täitmise peale ning puudus esindusõigusliku isiku allkiri, andis inspektsioon 13.03.2024 puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni 25.03.2024.
3. Eesti Vehklemisliit kõrvaldas puudused ja esitas 25.03.2024 vormikohase vaide (inspektsioonis registreeritud 27.03.2024).
4. Andmekaitse Inspektsioon tegi 09.04.2024 spordiklubile Le Glaive järelepärimise, et selgitada välja, kuidas sai spordiklubi teabenõudest aru; kust tuleneb aruandekohustus; kas tal on veel dokumente, mis kajastavad Tokyo olümpiamängude ettevalmistamiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamist; kas ta on neid varasemalt esitanud Eesti Vehklemisliidule.
5. Spordiklubi Le Glaive vastas inspektsioonile 19.04.2024.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Eesti Vehklemisliit taotleb Andmekaise Inspektsioonilt spordiklubile Le Glaive ettekirjutuse tegemist Tokyo olümpiamängude ettevalmistuseks eraldatud rahaliste vahendite kuluaruannete ja raamatupidamisdokumentide esitamiseks ja selle tagamiseks seaduses ettenähtud sunnimeetmete kohaldamist.

Täpsemalt nõuab vaide esitaja, et spordiklubile Le Glaive esitaks 2019 – 2021 aastal Eesti Olümpiakomitee eelarvest neile Eesti Vehklemisliidu kaudu välja makstud summa 46100 eurot

kohta arved ja kuludokumendid, millede alusel Eesti Vehklemisliidule arved koostati. Esitatud arved ja kuludokumendid peavad katma kogu tehtud väljamakset summas 46100 eurot ning neist peab nähtuma kes, millal, millises suuruses ja millisel eesmärgil kulutuse tegi.

Eesti Vehklemisliit on rahastanud spordiklubi Le Glaive Tokyo olümpiamängudeks ettevalmistamisel. Toetus on eraldatud 2019 – 2021 aastal Eesti Olümpiakomitee eelarvest ning välja makstud Eesti Vehklemisliidu kaudu arvete alusel kokku 46100 EUR. Nimetud toetuse sihtotstarbelise kasutamise üle lasub Eesti Vehklemisliidul kontrollikohustus.

Eesti Vehklemisliidu kohustus kontrollida sihtotstarbelise toetuse kasutamist tuleneb Eesti Vehklemisliidu ja Eesti Olümpiakomitee vahelisest lepingust. 2020 leping LEPING 4-5/2020/39 p.1 kohaselt Vehklemisliit kohustub tagama, et olümpiaettevalmistuseks Liidule eraldatud rahaline toetus suunatakse Tokyo OM kandidaatidena arvele võetud sportlaste, nende treenerite ja teenindava personali sihipärasele tegevusele olümpiamängudeks valmistumisel; 14. jaanuar 2021. a SPORDIALA ARENGU TAGAMISE JA KOOSTÖÖ LEPING 4-5/2021/23 p. 4.2.3 kohaselt Vehklemisliit kohustub tagama, et olümpiaettevalmistuseks Liidule eraldatud rahaline toetus suunatakse Tokyo OM kandidaatidena arvele võetud sportlaste, nende treenerite ja teenindava personali sihipärasele tegevusele olümpiamängudeks valmistumisel.

Vaide esitaja selgitab, et vaidlustatava toimingu sisu on järelevalve teostamiseks vajalike kuludokumentide (väljamakstud toetuse kasutamist tõendavate dokumentide) mitteesitamine spordiklubi Le Glaive poolt.

Eesti Vehklemisliit alustas spordiklubi Le Glaive osas järelevalvet, esitades 08.11.2023 spordiklubile teabenõude palvega esitada Eesti Vehklemisliidu poolt aastatel 2019-2021 Tokyo olümpiamängude ettevalmistuseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise kohta kuluaruanded ja raamatupidamisdokumendid. Dokumentide esitamiseks antud tähtajaks 13.11.2023 nõutud dokumente ei esitatud.

Andmekaitse Inspektsioon rahuldas 19.01.2024 vaideotsusega Eesti Vehklemisliidu vaide ning tegi spordiklubile Le Glaive täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse vaadata Eesti Vehklemisliidu 08.11.2023 teabenõue uuesti läbi ning teabenõue kas täita või keelduda selle täitmisest seaduslikul alusel ja keeldumist põhjendada. Ettekirjutuse täitmise tähtajaks 02.02.2024 edastas spordiklubi Le Glaive Eesti Vehklemisliidule mõned arved. Vaide esitaja ei saa sellega lugeda teabenõuet täidetuks. Eesti Vehklemisliit ei küsinud spordiklubile Le Glaive tema enda kirjutatud arveid, vaid aastatel 2019-2021 Tokyo olümpiamängude ettevalmistuseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise kohta kuluaruandeid ja raamatupidamisdokumente, ehk neid dokumente millede alustel spordiklubi Le Glaive Eesti Vehklemisliidule arved väljastas. Arve väljastamine spordiklubi Le Glaive poolt ei tõenda veel, et arvel kajastatud toimingud ka reaalselt tehtud oleks.

Eesti Vehklemisliit soovib kontrollida arvete vastavust tegelikkusele ja näha neid dokumente, millede alusel arved väljastati. Arve esitamine spordiklubile Le Glaive poolt ei tõenda avaliku raha sihtotstarbelist kasutamist. Eesti Vehklemisliit peab kontrollima, kuidas raha reaalselt kasutati. Selleks tuleb esitada tõendid, et arvetel kajastatud toimingud (treeninglaagrid, varustus vms) ka reaalselt teostati. Samuti on arved esitatud ainult osa väljamakstud toetuse kohta. Arved on esitatud summas 29178,47 eurot, kuid avalikust rahast väljamakstud toetuse summa oli 46100 eurot. Seega on vähemalt 29178,47 euro ulatuses esitamata arvete alusdokumendid ning 16921,53 euro ulatuses esitamata nii arved kui arvete alusdokumendid (arvetel kajastatud kulude tegemist tõendavad dokumendid).

Eeltoodust tulenevalt on Eesti Vehklemisliit seisukohal, et spordiklubile Le Glaive ei ole täitnud Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutust ning tema suhtes tuleb kohaldada ettekirjutusega määratud sunniraha kuni ettekirjutuse täitmiseni.

Vaide esitaja märgib, et tulenevalt AvTS § 5 lg 2 ja lg 3 punktist 2 on spordiklubi Le Glaive teabevaldajaks osas, mis puudutab treeningute läbi viimist ja võistluste korraldamist, aga ka eelarveliste vahendite kasutamise osas. Riigikohus on lahendis 3-3-1-19-14 selgitanud, et kui kuludokumendis kajastatud kauba või teenuse soetamine on vähemalt kaasrahastatud avalikust eelarvest antud rahaliste vahendiga, vastab kuludokument AvTS § 5 lg 3 punktile 2. Samast lahendist tulenevalt hõlmab dokumentide esitamise kohustus ka avaliku ülesande täitmisega seotud raamatupidamisdokumente.

Kuivõrd Eesti Vehklemisliidu teabenõue oli suunatud otseselt Kultuuriministeeriumi ja Eesti Olümpiakomitee eelarvest ja sihtotstarbeliselt Tokyo olümpiamängudeks ettevalmistamiseks makstud toetuse kasutamise kontrollimiseks, jäävad nõutavad kuludokumendid (sh raamatupidamise alusdokumendid) AvTS § 5 lg 2 toimeala piiridesse. Seega vastab Eesti Vehklemisliidu nõutud teave AvTS § 5 lg 3 punktile 2. Kuivõrd Eesti Vehklemisliidul lasub temale poolt avalike ülesannete täitmiseks eraldatud vahendite sihtotstarbe ja seaduslikkuse kontrollimise kohustus, on Eesti Vehklemisliidu teabenõue seaduspärane.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Spordiklubi Le Glaive juhataja kinnitab, et sai aru, mida teabenõudega küsitakse. Tegemist on äärmiselt suuremahulise dokumentide küsimisega. Nende dokumentide detailne esitamine eeldab tegevsportlase igapäevast toimingute välja toomist küsitud aastate lõikes.

Teabevaldajal ja selle juhatajal puudub lepinguline suhe Eesti Vehklemisliiduga, seega ei ole tal dokumenti, millest tuleneks kohustus koostada ja esitada aruandeid Eesti Vehklemisliidule.

Peale juba Eesti Vehklemisliidule esitatud arvete on spordiklubil veel dokumente, mis kajastavad Tokyo olümpiamängude ettevalmistamiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamist. Neid on palju ning need on arhiveeritud koos teiste (sponsorrahad ja muu toetus Tokyo ettevalmistuseks ja igapäevane spordiklubi tegevus) kulu- ja raamatupidamise dokumentidega. Nende töötlemine on ajakulukas ning nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu väikese spordiklubi töökorralduse olulist muutmist.

Teabevaldaja selgitab, et ettevalmistustoetuse alla lähevad kõik kulud, mis on seotud sportlase ja treeneri igapäevatreeningute, laagrite ja võistlustega. Eelneva alla käivad treeningbaaside kasutuskulu; transpordikulu, sh lennukipiletid, autorent, transfeerid lennujaamadest majutus- ja võistluskohta; kütusekulu; spordivarustuse ja treeningvahendite soetamiskulud; meditsiinilised teenused; füsioteraapia; spordipsühholoogi teenus ja ravimid; vitamiinid, toidulisandid. Välisvõistlustel ja treeninglaagrites lisanduvad päevarahad, majutus, võistluste osalustasud. Samuti võib kasutada nimetatud toetust ka palga ja maksude tasumiseks. Kindlasti jäi siin nimistus hetkel midagi loetlemata ja seda annaks veel kululiikidega täiendada.

Varasemalt ei ole spordiklubi Eesti Vehklemisliidule esitanud Tokyo olümpiamängude ettevalmistamiseks eraldatud rahaliste vahendite kuluaruandeid ja raamatupidamisdokumente. Ka eelnevate aastate väljakujunenud praktika ja tava ei ole seda seni nõudnud. Piisanud on arvetest. Hetkel kinnitab seda ka käesolev juhtum, kus Eesti Vehklemisliit on asunud alles 2023. aastal tegelema aastatega 2019-2021. Oleks vastavaid kuludokumente küsitud jooksvalt, ei tekiks hüppeliselt suurt lisakoormust materjali esitamisel.

Oluline fakt siinjuures on, et Eesti Olümpiakomitee, kelle ees on Eesti Vehklemisliidul aruandekohustus, on lasknud sõltumatul audiitorfirmal enda majandustegevust auditeerida. Selle käigus kõrvalekaldeid ei ole tuvastatud ning majandusaasta aruanded on kinnitatud ja äriregistrile esitatud Eesti Vehklemisliidu poolt küsitud aastate osas. EOK peasekretär on 14.12.2023 ja teistkordselt 15.12 2023 Eesti Vehklemisliidule kirjalikult kinnitanud, et EOK ei leidnud Eesti Vehklemisliidu poolt küsitud ja Nikolai Novosjolovi poolt esitatud kulukohtades ebakõlasid.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel.
2. Teabenõuete täitmisega seotud vaidlusi lahendab Andmekaitse Inspektsioon vaidemenetluses haldusmenetluse seaduse (HMS) sätete alusel.
3. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.
4. AvTS § 9 lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.
5. AvTS § 5 lõige 2 sätestab, et eraõiguslikule juriidilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab avalikke ülesandeid. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing, – teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.
6. Vaidlust ei ole selles, et Spordiklubi Le Glaive on eraõigusliku juriidilise isikuna teabevaldajaks spordiseadusest tuleneva avaliku ülesande ning riigilt saadud toetuste kasutamise osas.
7. Vaide esitaja on seisukohal, et spordiklubi Le Glaive ei ole täitnud Andmekaitse Inspektsiooni 19.01.2024 ettekirjutust vaidemenetluses nr 2.1.-3/23/1303-3250, mistõttu tuleks tema suhtes sunniraha rakendada. Vaide esitaja leiab, et talle edastatud arved ei ole need dokumendid, mida teabenõudes küsiti.
8. Selgitan, et nimetatud menetluses oli vaide esemeks teabenõudele vastamata jätmine – spordiklubi Le Glaive ei vastanud teabenõudjale üldse midagi. Inspektsioon tegi spordiklubile ettekirjutuse vaadata Eesti Vehklemisliidu 08.11.2023 teabenõue uuesti läbi ning teabenõue kas täita või keelduda selle täitmisest seaduslikul alusel ja keeldumist põhjendada. Spordiklubi Le Glaive vastas Eesti Vehklemisliidule 05.02.2024 ja esitas 2020.a arved. Seega täitis teabevaldaja Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse – vaatas teabenõude uuesti läbi ja vastas sellele. Tulenevalt asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 2 lõikest 1 rakendatakse sunnivahendit, kui haldusorgani ettekirjutus jäetakse täitmata. Kuna ettekirjutus täideti, ei ole alust määrata sunniraha.
9. Vaide esitaja ei ole rahul teabevaldajalt saadud vastusega, seega on praeguse vaide esemeks teabenõude mittenõuetekohane täitmine.
10. Kuna vaide esitaja küsis teabenõudes üldsõnaliselt 2019-2021 Tokyo olümpiamängude ettevalmistuseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise kohta kuluaruandeid ja raamatupidamisdokumente, küsisin teabevaldajalt üle, kuidas sai tema teabenõudest aru ning kas tal on peale edastatud arvete veel muid Tokyo olümpiamängude ettevalmistamisega seotud dokumente.
11. Teabevaldaja vastusest selgub, et tal on arhiveeritult olemas toetuse kasutamisega seotud dokumendid, kuid nende töötlemine on ajakulukas ning nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu väikese spordiklubi töökorralduse olulist muutmist.
12. Sellest vastusest saab järeldada, et spordiklubil Le Glaive võib olla teabe suure mahu tõttu alus teabenõude täitmisest keeldumiseks, kuid seda ei ole teabenõudjale öeldud ega

põhjendatud.

13. Teabenõude täitmisest saab keelduda, kui selleks on mõni AvTS § 23 loetletud alus. Teabevaldaja võib muuhulgas teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi (AvTS § 23 lg 2 p 3). Teabenõude täitmisest keeldumist tuleb ka põhjendada.
14. Eesti Vehklemisliit rõhutab korduvalt, et tal on teabenõudega küsitud dokumente vaja järelevalve läbiviimiseks. Kordan üle juba 19.01.2024 vaideotsuses nr 2.1.-3/23/1303-3250 öeldu: teabenõudega on Eesti Vehklemisliidul õigus saada teabevaldajalt teavet samas ulatuses nagu igaühel AvTS § 1 tähenduses. Kui Eesti Vehklemisliidu õigused/kohustused järelevalve teostamisel on sätestatud mõnes õigusaktis või lepingus, võivad tal olla teabe saamiseks teistsugused õigused, kuid siis sellele ei kohaldu AvTS-i sätted, sh Andmekaitse Inspektsiooni järelevalvepädevus. Esitatud on küll lepingud, kust tulenevad Eesti Vehklemisliidu kohustused EOK ees, kuid mitte spordiklubi Le Glaive kohustused. Kuna avaliku teabe seaduse alusel teabe saamise õigus on igaühe õigus, ei oma tähtsust, miks Eesti Vehklemisliit teavet küsib. Järelevalve kohustus ei anna talle AvTS-i alusel teabe saamiseks suuremaid õigusi.
15. Kuna pärast teabevaldaja poolt Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmist ja vastamist on vaide esitaja (vähemalt läbi käesoleva vaide) oma nõuet täpsustanud, teen spordiklubile Le Glaive ettekirjutuse vaadata Eesti Vehklemisliidu 08.11.2023 teabenõue veel kord läbi ja küsitud teave kas väljastada või keelduda selle väljastamisest mõnel AvTS § 23 nimetatud alusel, keeldumist põhjendades.

(allkirjastatud digitaalselt)
Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel